

Εγώ έχω δικαιώματα, εσύ έχεις δικαιώματα, αυτός/αυτή έχει δικαιώματα ...

Εισαγωγή στα Δικαιώματα του Παιδιού

Όλοι έχουν δικαιώματα. Επιπλέον, σαν αγόρι ή κορίτσι ηλικίας κάτω των 18 ετών, έχεις ορισμένα συγκεκριμένα δικαιώματα. Ένας κατάλογος των δικαιωμάτων αυτών υπάρχει στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, μαζί με τα βήματα που πρέπει να κάνουν οι κυβερνήσεις για να σε βοηθήσουν να ασκήσεις τα δικαιώματα αυτά.

60
YEARS
ANS
2009

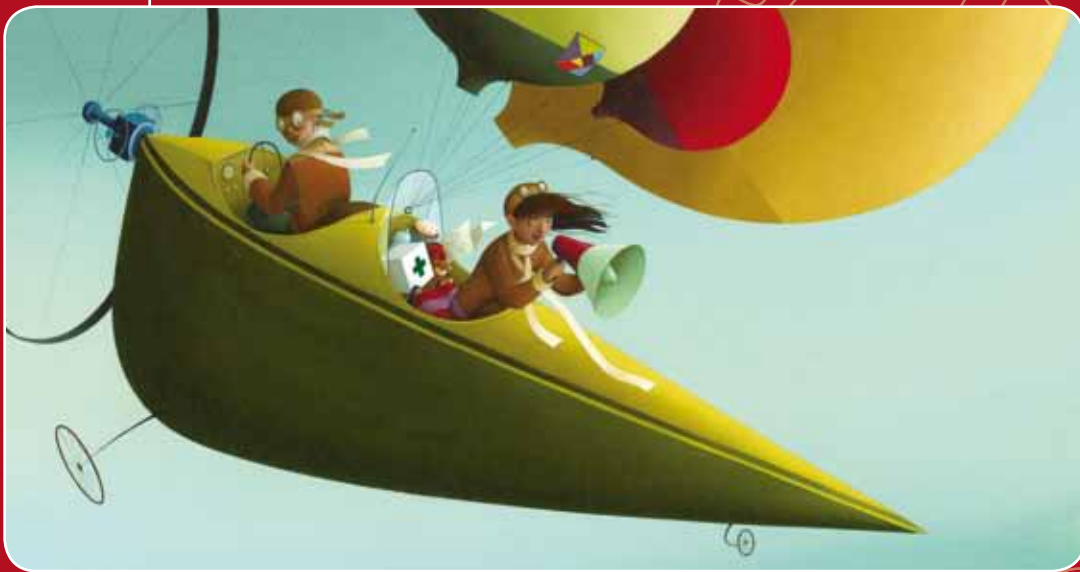
Η επιβίωσή σου, η προστασία σου και η ανάπτυξή σου

- Έχεις δικαίωμα προστασίας των συμφερόντων σου σε όλες τις αποφάσεις που σε αφορούν και δεν πρέπει να αντιμετωπίζεις διακρίσεις εξαιτίας, για παράδειγμα, της καταγωγής σου, των απόψεών σου, των πεποιθήσεών σου ή του φύλου σου.
- Έχεις δικαίωμα στη ζωή και σε μια ισορροπημένη και υγιή σωματική, νοητική, πνευματική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη.
- Έχεις δικαίωμα στη φροντίδα των βασικών αναγκών σου, όπως σίτιση, ένδυση, στέγαση και υγεία.
- Έχεις δικαίωμα προστασίας από όλες τις μορφές εκμετάλλευσης, κακοποίησης και σωματικής και ψυχολογικής βίας, περιλαμβανομένων και αυτών που συμβαίνουν στην οικογένεια και σε εγκαταστάσεις φροντίδας παιδιών.
- Έχεις δικαίωμα σε εκπαίδευση υψηλού επιπέδου για να διασφαλιστεί η πληρέστερη δυνατή ανάπτυξη της προσωπικότητας, των ταλέντων και των ικανοτήτων σου.
- Η εκπαίδευσή σου θα πρέπει να σε διδάσκει να σέβεσαι τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των άλλων και να σε προετοιμάζει για μια υπεύθυνη ζωή σε μια ελεύθερη κοινωνία, στο πνεύμα της κατανόησης, της ειρήνης, της ανεκτικότητας, της ισότητας και της φιλίας ανάμεσα σε όλους τους λαούς.
- Έχεις δικαίωμα σε μια ευρεία γκάμα αντικειμενικών πληροφοριών.
- Εάν έχεις κάποια ψυχική ή σωματική αναπηρία, έχεις δικαίωμα σε μια αξιοπρεπή ζωή, ώστε να μπορείς να ενσωματωθείς στην κοινωνία, να αναπτύξεις την προσωπικότητά σου και να απολαύσεις τη μέγιστη αυτονομία.
- Έχεις δικαίωμα στην ξεκούραση, τη διασκέδαση, το παιχνίδι και σε ψυχαγωγικές, καλλιτεχνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες σε κατάλληλο περιβάλλον για την ηλικία σου που σέβεται τα δικαιώματά σου.

Η ταυτότητά σου, η προσωπική σου ζωή και η οικογένειά σου

- Έχεις δικαίωμα σε ένα όνομα, μια εθνικότητα και στην προστασία της ταυτότητάς σου. Εάν ανήκεις σε μια εθνική, θρησκευτική ή γλωσσική μειονότητα δεν μπορείς να στερηθείς του δικαιώματός σου να έχεις τη δική σου πολιτιστική ζωή, τη δική σου θρησκεία ή να χρησιμοποιείς τη γλώσσα της ομάδας σου.
- Έχεις δικαίωμα στην προστασία της προσωπικής σου ζωής. Κανείς δεν μπορεί να επέμβει παράνομα στην προσωπική σου ζωή, ή σε εκείνη της οικογένειάς σου. Το σπίτι σου, η αλληλογραφία σου, η τιμή σου και η φήμη σου προστατεύονται από το νόμο.
- Οι γονείς σου έχουν από κοινού ευθύνη για την ανατροφή και την ανάπτυξή σου. Έχουν δικαίωμα και καθήκον να σε καθοδηγούν για το πώς θα πρέπει να ασκείς τα δικαιώματά σου και να σέβεσαι τις υποχρεώσεις σου.
- Έχει δικαίωμα να γνωρίζεις ποιοι είναι οι γονείς σου και να ανατραφείς από αυτούς, εκτός εάν κάτι τέτοιο δεν είναι προς το συμφέρον σου.
- Έχεις δικαίωμα να γνωρίζεις πού είναι οι γονείς σου και να πας σε μια άλλη χώρα για να είσαι μαζί τους. Οι γονείς σου έχουν το ίδιο δικαίωμα απέναντι σε εσένα.
- Σε περίπτωση χωρισμού, έχεις δικαίωμα να δώσεις τη γνώμη σου για όλες τις αποφάσεις που αφορούν τις σχέσεις σου με τους γονείς σου. Εάν είσαι χωριστά από τους γονείς σου, ή από έναν από αυτούς, έχεις το δικαίωμα να τους βλέπεις τακτικά, εκτός εάν κάτι τέτοιο δεν είναι προς το συμφέρον σου.
- Μπορεί να δοθεί άδεια για υιοθεσία μόνο εάν κάτι τέτοιο είναι προς το συμφέρον σου.

Οι ελευθερίες σου

- Ελευθερία γνώμης: από τη στιγμή που θα είσαι σε θέση για κάτι τέτοιο, έχεις δικαίωμα να λες τη γνώμη σου για όλα όσα σε αφορούν. Η γνώμη σου θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη.
- Ελευθερία έκφρασης: έχεις δικαίωμα να εκφράζεσαι ελεύθερα και να αναζητάς, να λαμβάνεις και να διαδίδεις πληροφορίες.
- Ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκεύματος.
- Ελευθερία συναναστροφής: έχεις δικαίωμα να συναναστρέφεσαι με άλλα άτομα και να συμμετέχεις σε συναντήσεις.

Υπάρχουν όρια στις ελευθερίες αυτές. Πρέπει να σέβεσαι τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των άλλων και δεν πρέπει να αποτελεις κίνδυνο για την κοινωνία ή τον εαυτό σου.

Εσύ και το κράτος

- Το κράτος πρέπει να κάνει ό,τι είναι απαραίτητο για να σου δώσει τη δυνατότητα να ασκήσεις τα θεμελιωμένα δικαιώματα και ελευθερίες σου.
- Το κράτος πρέπει να σε προστατεύει και να διασφαλίζει την ευημερία σου. Πρέπει να βοηθά τους γονείς σου ή τα άτομα που σε φροντίζουν δημιουργώντας ιδρύματα και υπηρεσίες για τη φροντίδα των συμφερόντων σου και της ευημερίας σου.
- Εάν δεν μπορείς να ζήσεις με την οικογένειά σου, το κράτος πρέπει να σε προστατεύσει και να σε βοηθήσει. Πρέπει να βρει μια λύση που θα λαμβάνει υπόψη το παρελθόν και την κουλτούρα σου και εσύ θα δικαιούσαι τακτική επανεξέταση της κατάστασής σου.
- Το κράτος πρέπει να λάβει μέτρα για την προστασία σου από κινδύνους που σχετίζονται με παράνομα ναρκωτικά.
- Εάν έχεις αντιμετωπίσει πράξεις βίας, το κράτος πρέπει να σε βοηθήσει και να φροντίσει την επιστροφή σου σε έναν φυσιολογικό τρόπο ζωής.
- Έχεις δικαίωμα στη δικαιοσύνη. Το κράτος πρέπει να διασφαλίσει ότι το σύστημα δικαίου είναι προσαρμοσμένο στα δικά σου συγκεκριμένα δικαιώματα και ανάγκες.
- Δεν επιτρέπεται να υποβληθείς σε βασανιστήρια ή σκληρή ή ταπεινωτική τιμωρία.
- Δεν επιτρέπεται να εκτελεστείς ή να φυλακιστείς ισόβια.
- Δεν μπορείς να συλληφθείς παράνομα. Η κράτηση πρέπει να είναι η τελευταία δυνατή επιλογή. Πρέπει να είναι όσο το δυνατό συντομότερη και να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες και η ηλικία σου. Σε περίπτωση κράτησης, πρέπει να βρίσκεσαι χωριστά από ενήλικες κρατούμενους ή φυλακισμένους και, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις σύμφωνα με το συμφέρον σου, θα έχεις το δικαίωμα να παραμείνεις σε επαφή με την οικογένειά σου.
- Σε περίοδο πολέμου, το κράτος πρέπει να σε προστατεύει και να φροντίζει για εσένα. Εάν είσαι κάτω των 15 ετών δεν μπορείς να καταταγείς στις ένοπλες δυνάμεις.

Οι διεθνείς συμβάσεις αποτελούν συμβόλαια μεταξύ των κρατών. Οι συμβάσεις αυτές θεσπίζουν κανόνες που πρέπει να ακολουθούνται, αλλά ενθαρρύνουν επίσης τα κράτη να λάβουν μέτρα που είναι ακόμη πιο ευνοϊκά για τα παιδιά. Εάν η νομοθεσία της χώρας σου είναι πιο ευνοϊκή προς εσένα από μια σύμβαση, τότε θα πρέπει να εφαρμόζεται η εθνική νομοθεσία.

Οι διεθνείς οργανισμοί και εσύ

Τα κράτη έχουν ιδρύσει πολλούς διεθνείς οργανισμούς. Κάποιοι, όπως τα Ηνωμένα Έθνη και το Συμβούλιο της Ευρώπης, δημιουργήθηκαν για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την αποτροπή συγκρούσεων και την ανάπτυξη δικαιότερων και πιο ευνοϊκών και δημοκρατικών κοινωνιών. Σχεδόν όλες οι διεθνείς συμβάσεις δημιουργούνται από αυτούς τους οργανισμούς, οι οποίοι στη συνέχεια παίρνουν μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα κράτη σέβονται τα δικαιώματα που οι θέσπισαν.

Η Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Παιδιού παρακολουθεί την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού. Μπορείς να συμβουλευτείς τις συστάσεις της επιτροπής που αφορούν τη χώρα σου.

Τα παιδιά μπορούν επίσης να προσφύγουν ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Για παράδειγμα, το Δικαστήριο έχει καταδικάσει μια χώρα γιατί δεν προστάτευσε τα παιδιά από τη σωματική τιμωρία στη φυλακή, στο σχολείο και στο σπίτι. Μια άλλη χώρα αποδείχτηκε ότι δεν φρόντισε ένα κορίτσι που ταξίδευε μόνο του.

Και αν τα δικαιώματά σου δεν γίνονται σεβαστά;

Η άσκηση κάποιων δικαιωμάτων μπορεί να περιορίζεται για σοβαρούς λόγους, για παράδειγμα, για την προστασία σου από σοβαρό κίνδυνο ή για να ληφθεί υπόψη η ωριμότητα ή η ηλικία σου. Κάποια δικαιώματα, όπως το δικαίωμα στη ζωή, την εκπαίδευση, την υγεία και την προστασία από τη βία ή την εκμετάλλευση, δεν μπορούν να περιοριστούν ποτέ, ακόμη και από τους γονείς ή τους δασκάλους. Εάν νομίζεις ότι τα δικαιώματά σου έχουν παραβιαστεί, μπορείς:

- να μιλήσεις σε άτομα που εμπιστεύεσαι, όπως τους γονείς σου, δασκάλους, γιατρούς, φίλους, κοινωνικούς λειτουργούς ή στα άτομα που σε φροντίζουν,
- να καλέσεις έναν ειδικό τηλεφωνικό αριθμό για παιδιά που έχουν πέσει θύματα βίας για να μιλήσεις σε κάποιο άτομο που θα είναι σε θέση να σε συμβουλέψει,
- να πας στην αστυνομία, να κάνεις μια καταγγελία και να ζητήσεις προστασία από το κράτος,
- να επικοινωνήσεις με το Συνήγορο του Παιδιού ή με κάποιον εθελοντικό οργανισμό που υπερασπίζεται τα δικαιώματα των παιδιών,
- ή σε κάποιες περιπτώσεις μπορείς ακόμη και να προσφύγεις για την υπόθεσή σου στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΒΟΗΘΕΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Το Συμβούλιο της Ευρώπης

Το Συμβούλιο της Ευρώπης είναι ένας Διεθνής Οργανισμός που ιδρύθηκε το 1949 και τώρα έχει 47 κράτη μέλη. Ο ρόλος του είναι να προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και τους κανόνες δικαίου. Θεσμοθετεί κοινές δημοκρατικές αρχές που βασίζονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου και άλλες συμβάσεις και συστάσεις για την προστασία των ατόμων, που βέβαια περιλαμβάνουν 150 εκατομμύρια παιδιά της Ευρώπης.

Το πρόγραμμα «Χτίζοντας με τη βοήθεια των παιδιών μια Ευρώπη για τα παιδιά» ασχολείται με την προώθηση των δικαιωμάτων των παιδιών και με την προστασία των παιδιών από τη βία. Η ομάδα που είναι υπεύθυνη για το πρόγραμμα ασχολείται με θέματα όπως η βία στο σπίτι και στο σχολείο, η εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα παιδιά και το διαδίκτυο και τα παιδιά και το σύστημα δικαίου. Μπορείς να επισκεφθείς τον ιστότοπό μας για περισσότερες πληροφορίες για τις συμβάσεις, τις συναντήσεις και τις δημοσιεύσεις μας και το παιχνίδι μας στο διαδίκτυο με τίτλο «Το Άγριο Δάσος του Ιστού».

Πρόγραμμα «Χτίζοντας με τη βοήθεια των παιδιών μια Ευρώπη για τα παιδιά»
Συμβούλιο της Ευρώπης
F-67075 Strasbourg Cedex
www.coe.int/children
children@coe.int

το έγγραφο αυτό δημιουργήθηκε με τη γενναιόδωρη υποστήριξη της Κυβέρνησης της Φινλανδίας.